

Rapport:

Möten med Riksdagsledamöter 2008

PRO

Denna rapport är publicerad av PRO, Pensionärernas Riksorganisation 2008,
utifrån underlag från PRO-distrikten.

Kontakt: PRO, Pensionärernas Riksorganisation, Box 3274, 103 65 STOCKHOLM.

Tel: 08-701 67 00. Fax: 08-10 66 40. E-post: info@pro.se

www.pro.se

Innehåll:

Förord	4
Sammanfattning	5
1. Vad är genomsnittspensionen i Sverige?.....	8
2. Mer resurser till hälso- och sjukvården	9
3. Apoteket och överutskrivning av läkemedel.....	10
4. Samma skatt för samma inkomst oavsett ålder	11
5. Ökning av samtliga pensioner med 1000 kronor per månad.....	12
6. Ökat statsbidrag för fler särskilda äldreboenden och bättre kompetens inom hemtjänsten.....	14
7. Högre bostadstillägg och fler hyresbostäder	15
8. Informationskampanj om bostadstillägget.....	16
9. Minska antalet fonder inom PPM	17
10. Pensionärsråd	18

Förord

Som en av de stora folkrörelserna i Sverige spelar PRO en viktig roll i det demokratiska arbetet för ett bra samhälle. Vårt arbete har som mål att åstadkomma ett för pensionären självständigt liv med god livskvalitet, inflytande över sitt dagliga liv, bra boende, god vård och omsorg och bättre tillgänglighet.

Framgångsrikt opinionsarbete kräver både kunniga och kompetenta företrädare från PRO, och att de förtroendevalda i olika beslutande församlingar är väl informerade om PRO-prioriterade frågor. Därför har PRO-medlemmar från norr till söder i vårt land under våren och början av hösten kontaktat sina lokala riksdagsledamöter för att skapa dialog med dem. Med hjälp av ett frågeunderlag har våra medlemmar undersökt hur just deras lokala riksdagsledamöter ställer sig till PRO-prioriterade frågor. Utfallet av undersökningen blev mycket lyckat. PRO har fått en bra bild av riksdagsledamöternas kunskaper och olika ställningstaganden. Samtidigt har aktiva PRO-medlemmar som vill förbättra samhället i många fall skapat bra kontakter med viktiga beslutsfattare.

Syftet med denna rapport är att samla in, sammanställa och redovisa data från den undersökning som PRO:s medlemmar genomfört. Metoden bygger på att:

- med hjälp av PRO:s aktiva medlemmar undersöka hur deras lokala riksdagsledamöter ställer sig till PRO-prioriterade frågor
- att utifrån de 159 kontakter som har skapats mellan PRO:s medlemmar och deras lokala riksdagsledamöter ytterligare påverka Sveriges riksdag i PRO-prioriterade frågor

Till sist ett stort tack till alla riksdagsledamöter som ställde upp och svarade på våra frågor. Vi vet att många av samtalen var mycket givande för både PRO och riksdagsledamöterna.

Sammanfattning

Syftet med denna undersökning har varit att PRO-distriktens medlemmar ska få bättre kontakt med sina lokala riksdagsledamöter. Med tanke på alla kontakter som uppstod under undersökningsperioden är vi från PRO mycket nöjda.

När PRO har sammanställt rapporten kan vi konstatera att det föreligger dåliga kunskaper bland våra riksdagsledamöter när det gäller hur mycket pensionerade kvinnor och män har i genomsnittspension. Rapporten visar också att det i Sveriges riksdag finns en stor enighet för att:

- vilja lösa de utmaningar som finns med en växande och åldrande befolkning. Nästan tre fjärdedelars majoritet ställer sig bakom större resurser till hälso- och sjukvården
- öka statsbidragen för fler särskilda äldreboenden och förbättra kompetens inom hemtjänsten. PRO fick 84 procent av riksdagsledamöterna att ställa sig bakom PRO:s krav
- Försäkringskassan bättre ska informera om bostadstillägget. 84 procent ställer sig bakom PRO:s krav

Det fanns även frågor där PRO fick mindre stöd. En sån fråga var förslaget att begränsa PPM-fonder radikalt från nuvarande cirka 780 fonder till 5-10 fonder. För PRO var det låga stödet för pensionärsråden anmärkningsvärt med tanke på att samtliga partier har skrivit på en uppgörelse med Sveriges olika pensionärsorganisationer.

PRO kommer att gå vidare och fortsätta opinionsbilda kring våra prioriterade frågor.

Metod

Tillvägagångssättet för att samla in material har varit att varje PRO-distrikt tagit kontakt med sina lokala riksdagsledamöter. Kontakterna har skett antingen via direkta möten, seminarier eller telefon. I vissa fall har det även skett via brev- eller e-postkorrespondens. Syftet har varit att PRO på lokal nivå bättre ska få kontakt med sina lokala riksdagsledamöter och samtidigt undersöka riksdagsledamöternas kunskap om PRO:s prioriterade frågor.

Under kontakten har de flesta PRO-distrikten använt ett frågeformulär med elva frågor. Denna rapport bygger på svar som har kommit fram från de kontakter som PRO-distrikten har lyckats etablera. De flesta PRO-distrikt har valt att använda frågeformuläret i sin helhet. Några distrikt har istället valt att sammanställa sina kontakter i en rapport. Utifrån Sveriges riksdags valkretsordning har 18 valkretsar använt hela frågeformuläret medan fyra valkretsar har valt att skriva rapporter. En valkrets har använt både frågeformuläret och skrivit en rapport, vilket beror på att det finns två PRO-distrikt i valkretsordningen.

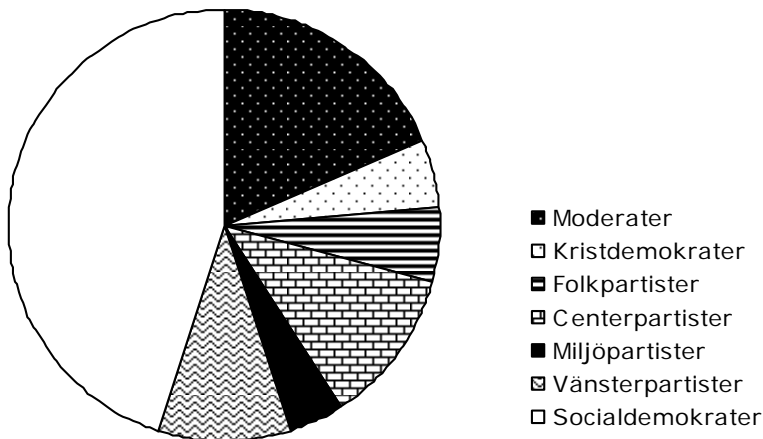
Totalt kontaktades 159 riksdagsledamöter. Av dem:

- har 126 riksdagsledamöter svarat på PRO:s frågeformulär
- har 33 riksdagsledamöter kontaktats av PRO via seminarier eller personliga möten. Ansvariga PRO-distrikt har valt att sammanställa kontakten med riksdagsledamöterna i rapportform

Av de riksdagsledamöter som har kontaktats tillhör:

- 26 riksdagsledamöter Moderaterna
- 16 riksdagsledamöter Centerpartiet
- 7 riksdagsledamöter Kristdemokraterna
- 8 riksdagsledamöter Folkpartiet
- 63 riksdagsledamöter Socialdemokraterna
- 6 riksdagsledamöter Miljöpartiet
- 14 riksdagsledamöter Vänsterpartiet

Fördelning på partier i riksdagen:

PRO har valt att i denna rapport endast ta med de riksdagsledamöter som har svarat på frågeformuläret.

Rent statistiskt kan man inte dra några slutsatser av resultaten i rapporten, eftersom bara drygt en tredjedel av riksdagsledamöterna är representerade och partiurvalet inte är proportionerligt. Men innehållet i sak är ändå av stort intresse.

1. Vad är genomsnittspensionen i Sverige?

PRO:s medlemmar har i kontakt med sina lokala riksdagsledamöter undersökt kunskapen kring vad som är den genomsnittliga pensionen för kvinnor och män i 70 års ålder. I dag finns cirka 1,6 miljoner ålderspensionärer i Sverige. Det är en ansevärd samhällsgrupp vars ekonomi de folkvalda borde besitta goda kunskaper om. Pensionärer är ekonomiskt beroende av riksdagens beslut. Skillnaden mot exempelvis studenter är dessutom att pensionärer har sin yrkesverksamma tid bakom sig, vilket gör det svårt att enskilt förbättra sin ekonomi.

Svaren skiljer sig betydligt, något som är överraskande och problematiskt. Bara ett 50-tal ledamöter klarade att pricka rätt i intervallet \pm ca 1000 kronor. Det förefaller vara så att en del politiker är rädda att "gissa" för högt. Annars är antaganden om en *genomsnittspension* på 5000 kronor per månad, *före skatt*, svårförklarliga.

Undersökningen visar att (samtliga svar är pension före skatt):

- Det lägsta antagandet gällande genomsnittspension för en 70-årig kvinna var 5000 kr i månaden
- Lägsta antagande för genomsnittspension för en 70-årig man var 7500 kr per månad
- Det högsta antagandet gällande genomsnittspension för en 70-årig kvinna var 16 000 kr i månaden
- Högsta antagande för genomsnittspension för en 70-årig man var 20 000 kr i månaden

Enligt SCB senaste statistik, som är från år 2006, har den genomsnittliga kvinnan i åldern 70-74 år en årlig pension på 133 100 kronor, medan män hade en medelpension på 203 800 kronor. För en kvinna i 70 års ålder blir det 11 092 kr i månaden och för en man i samma ålder 16 983 kr i månaden.

För 2008 torde siffrorna bli något högre. Garantipensionen räknades upp med 1,5 procent 2007 och 1,7 procent 2008, medan inkomstpensionen räknades upp med 1,6 procent 2007 och 2,8 procent 2008. Dessutom har tillkommande pensionärer normalt lite högre pension än genomsnittet.

2. Mer resurser till hälso- och sjukvården

Hälso- och sjukvården ska vara av hög kvalitet, vara tillgänglig efter behov och finansieras solidariskt. För PRO är det en central politisk fråga. Därför kräver vi mer resurser till hälso- och sjukvården för att korta ner köerna, öka tillgängligheten samt förbättra jämställdheten. PRO:s medlemmar frågade sina lokala riksdagsledamöter om de instämmer i PRO:s ställningstagande och fick följande resultat:

- 75,5 procent av de tillfrågade riksdagsledamöterna instämmer helt med PRO - 95 respondenter
- 1,5 procent av de tillfrågade riksdagsledamöterna instämmer inte alls med PRO - 2 respondenter
- 20,5 procent av de tillfrågade riksdagsledamöterna instämmer delvis med PRO - 26 respondenter

- 2,5 procent av de tillfrågade riksdagsledamöterna gav inget svar - 3 respondenter

Av dem som inte alls håller med PRO är en moderat riksdagsledamot och den andra är en riksdagsledamot från miljöpartiet. Motivering är det samma oavsett partitillhörighet. Det behövs inte mer resurser till sjukvården utan effektivare användning av befintliga resurser. Den motiveringen delas även av majoriteten av de riksdagsledamöter som delvis håller med PRO i denna fråga.

Med ett så starkt stöd från Sveriges riksdag är det inte långt till genomförande av PRO:s krav att sjukvårdens andel av BNP bör öka från nuvarande 9 till 10 procent. Det är viktigt inte minst med tanke på den ökade andelen äldre i befolkningen.

3. Apoteket och överutskrivning av läkemedel

PRO:s medlemmar har vid flera tillfällen under 2008 manifesterat för så milda strukturella förändringar som möjligt när det gäller konkurrensutsättning av apoteksmarknaden. Därför är det av intresse för PRO:s medlemmar att undersöka hur de lokala riksdagsledamöterna ställer sig till den frågan, samt till PRO:s krav på samordnade insatser mot överutskrivning av läkemedel. PRO:s medlemmar frågade sina lokala riksdagsledamöter om de instämmer i PRO:s ställningstagande och fick följande svar:

- 75,5 procent av de tillfrågade riksdagsledamöterna instämmer helt med PRO - 95 respondenter
- 14,5 procent av de tillfrågade riksdagsledamöterna instämmer inte alls med PRO - 18 respondenter

- 9,5 procent av de tillfrågade riksdagsledamöterna instämmer delvis med PRO - 12 respondenter
- 0,5 procent av de tillfrågade riksdagsledamöterna gav inget svar - 1 respondent

Av de riksdagsledamöter som inte alls håller med PRO tillhör 100 procent något av regeringspartierna och av dem som instämde delvis tillhörde 89 procent något av regeringspartierna. Den vanligaste motiveringen är att riksdagsledamöterna vill konkurrensutsätta apoteksmarknaden. Däremot ställer man sig bakom PRO:s krav på samordnade insatser mot överskridande av läkemedel.

Även här visar det sig att PRO har starkt stöd för sina krav från Sveriges riksdag. Framförallt kan vi se ett betydelsefullt stöd från riksdagen när det gäller kravet på att samordna insatser mot överutskrivning av läkemedel.

4. Samma skatt för samma inkomst oavsett ålder

Det nya pensionssystemet innebar bland annat att det särskilda grundavdraget för folkpensionärer avskaffades från och med år 2003. All pension skulle beskattas som vanlig inkomst. De fem partier som står bakom pensionsreformen var överens om detta.

Införandet av det så kallade jobbskatteavdraget, med en skattesänkning på 50 miljarder kronor har enbart kommit de förvärvsaktiva till del. Med tanke på att pension är uppskjuten lön och därmed ersättning för utfört arbete kan rättvisan ifrågasättas. PRO:s medlemmar frågade sina lokala riksdagsledamöter om de instämmer i PRO:s krav att alla ska behandlas lika i skattehänseende. De fick följande resultat:

- 58 procent av de tillfrågade riksdagsledamöterna instämmer helt med PRO - 73 respondenter
- 22 procent av de tillfrågade riksdagsledamöterna instämmer inte alls med PRO - 28 respondenter
- 18 procent av de tillfrågade riksdagsledamöterna instämmer delvis med PRO - 23 respondenter
- 2 procent av de tillfrågade riksdagsledamöterna gav inget svar - 2 respondenter

Av de riksdagsledamöter som inte instämmer alls med PRO kommer samtliga från något av regeringspartierna. De hänvisar till att det ska löna sig att arbeta och därför står de bakom regeringens jobbskatteavdrag.

I denna fråga kan vi se att PRO inte har lika starkt stöd för sina krav. Den betydande skillnaden är att riksdagsledamöter från regeringspartierna inte alls instämmer med PRO:s krav. Däremot har PRO ett starkt stöd från oppositionens riksdagsledamöter i den här frågan.

Trots ett mindre stöd i riksdagen kommer PRO att fortsätta bilda opinion i denna fråga. Vi måste riva upp dagens skattepolitik, som fördjupar inkomstklyftorna mellan generationerna. De skattemässiga konsekvenserna av jobbskatteavdraget är felaktiga. Det är orimligt att en person som arbetat i hela sitt liv och efter fullgjord livsgärning dragit sig tillbaka från arbetsmarknaden, ska förväntas betala högre skatt än de som är förvärvsaktiva.

5. Ökning av samtliga pensioner med 1000 kronor per månad

Lönerna har ökat Realt med 40 procent under åren 1992-2006. Samtidigt har en person som har haft inkomstgrundad pension under samma period fått en real

ökning av pensionen med 0,1 procent. För att minska den klyftan kräver PRO en ökning av samtliga pensioner med 1000 kronor per månad. PRO:s medlemmar frågade sina lokala riksdagsledamöter om de instämmer i PRO:s krav. De fick följande resultat:

- 37 procent av de tillfrågade riksdagsledamöterna instämmer helt med PRO - 47 respondenter
- 5 procent av de tillfrågade riksdagsledamöterna instämmer inte alls med PRO - 6 respondenter
- 55 procent av de tillfrågade riksdagsledamöterna instämmer delvis med PRO - 69 respondenter
- 3 procent av de tillfrågade riksdagsledamöterna gav inget svar - 4 respondenter

Av de riksdagsledamöter som instämmer delvis i PRO:s krav tillhör 71 procent något av oppositionspartierna. Det vanligaste invändningarna är att:

- summan är för stor
- man inte ska slå ut pensionen generellt utan rikta den mer mot specifika grupper
- man istället ska höja bostadstillägget
- man ska återställa pensionen till nivån före den ekonomiska krisen på 1990-talet.

Att PRO inte har ett starkare stöd för sina krav i Sveriges riksdag är anmärkningsvärt. Särskilt med tanke på att ett stort antal riksdagsledamöter tror att genomsnittspensionen för en 70-åring är långt under 10 000 kronor före skatt. Det är tydligt att PRO har en bit kvar innan vi har uppnått vårt mål. Vi kommer dock att arbeta för att en utredning eller arbetsgrupp tillsätts för att närmare utreda hur höjningen ska genomföras. Ett genomförande bör inte leda till ökade

marginaleffekter i pensionssystemet och det är väsentligt att arbetslinjen inte urholkas. Det är också viktigt att påpeka att PRO står bakom det reformerade pensionssystemet.

6. Ökat statsbidrag för fler särskilda äldreboenden och bättre kompetens inom hemtjänsten

De senaste sex åren har nära 23 000 platser försvunnit i särskilda boenden. PRO vänder sig emot den hemmaboendeideologi som för många har blivit ett tvång. PRO kräver därför ökat statsbidrag så att det byggs fler särskilda boenden, och att hemtjänstens personal har rätt kompetens. Allt för att varje människa ska få sina särskilda behov och önskemål tillgodosedda. PRO:s medlemmar frågade sina lokala riksdagsledamöter om de instämmer i vad PRO anser i denna fråga, och fick följande resultat:

- 84 procent av de tillfrågade riksdagsledamöterna instämmer helt med PRO - 106 respondenter
- 1,5 procent av de tillfrågade riksdagsledamöterna instämmer inte alls med PRO - 2 respondenter
- 13 procent av de tillfrågade riksdagsledamöterna instämmer delvis med PRO - 16 respondenter
- 1,5 procent av de tillfrågade riksdagsledamöterna gav inget svar - 2 respondenter

I denna fråga har PRO ett starkt stöd för sina krav i Sveriges riksdag. Det är viktigt. För PRO är det grundläggande när det gäller äldres boende, att personen själv ska ha ett avgörande inflytande över var han eller hon ska bo. Över 80 procent av dem som är 80 år och äldre bor kvar i sin ordinarie bostad, och för

dem som vill bo kvar är det viktigt att eliminera praktiska hinder som tvingar dem att flytta.

Det får inte heller fortsätta att många nekas plats på särskilda boenden, trots väldokumenterat behov och beslut från kommunen. År 2007 väntade över 4 000 personer fortfarande på plats i dessa boenden trots att kommunen fattat beslut om att de ska erhålla plats. Med det stöd PRO nu har från riksdagen i denna fråga bör vi snart se att köerna till särskilt boende minskar.

7. Högre bostadstillägg och fler hyresbostäder

Bostadskostnaderna stiger även för äldre. Därför har PRO framfört att högsta bostadstillägget ska vara 95 procent av en högsta bostadskostnad om 5 500* kronor per månad samt att inkomstreglerna ska göras gynnsammare för den enskilde. Dessutom anser PRO att det även i framtiden ska finnas tillgång till bra hyresbostäder till rimliga kostnader. PROs medlemmar frågade sina lokala riksdagsledamöter om de instämmer i vad PRO anser i denna fråga, och fick följande resultat:

- 63 procent av de tillfrågade riksdagsledamöterna instämmer helt med PRO - 79 respondenter
- 3 procent av de tillfrågade riksdagsledamöterna instämmer inte alls med PRO - 4 respondenter
- 28,5 av de tillfrågade riksdagsledamöterna instämmer delvis med PRO - 36 respondenter
- 5,5 procent av de tillfrågade riksdagsledamöterna gav inget svar - 7 respondenter

* PROs kongress i september 2008 höjde kravet till 6000 kronor.

Samtliga riksdagsledamöter som inte alls instämmer med PRO kommer från något av regeringspartierna. Några av motiveringarna är att man istället bör fokusera på att höja pensionen. Av de riksdagsledamöter som delvis instämmer med PRO tillhör 19,5 procent något av oppositionspartierna. Några av invändningarna till PRO:s krav är att de vill att taket ska vara 93 procent (PRO:s krav är 95 procent) av en högsta bostadskostnad eller att det borde finnas andra åtgärder som bör prioriteras.

Bostadstillägget till pensionärer är en viktig jämställdhetsfråga. Drygt 80 procent av ålderspensionärerna med bostadstillägg är kvinnor. De försämringar för dem som bor i hyresrätt, som regeringen nu genomför med bland annat marknadsanpassningar av hyrorna och utförsäljning av de allmännyttiga bostadsföretagen, är oroande. Det ska även i framtiden finnas tillgång till bra hyresbostäder till en rimlig kostnad, som pensionärer kan klara. Därför kommer PRO:s medlemmar fortsätta att opinionsbilda för förbättring av bostadstillägget och mot försämringar för dem som bor i hyresrätt.

8. Informationskampanj om bostadstillägget

Enligt Försäkringskassans finns cirka 165 000 pensionärer som har rätt att få bostadstillägg men som inte söker. PRO anser att regeringen bör ge Försäkringskassan i uppdrag att intensifiera sina insatser för att informera om bostadstillägget och underlätta för dem som ska söka. PRO:s medlemmar frågade sina lokala riksdagsledamöter om de instämmer i vad PRO anser i denna fråga, och fick följande resultat:

- 84 procent av de tillfrågade riksdagsledamöterna instämmer helt med PRO - 106 respondenter

- 1,5 procent av de tillfrågade riksdagsledamöterna instämmer inte alls med PRO - 2 respondenter
- 13 procent av de tillfrågade riksdagsledamöterna instämmer delvis med PRO - 16 respondenter
- 1,5 procent av de tillfrågade riksdagsledamöterna gav inget svar - 2 respondenter

Med det starka stöd som PRO får från de kontaktade riksdagsledamöterna, oavsett parti, är möjligheterna stora att PRO:s krav blir verklighet inom en snar framtid. Regeringen bör så snart som möjligt se till att Försäkringskassan har de resurser som behövs och att de får tydliga signaler att prioritera frågan.

9. Minska antalet fonder inom PPM

Tryggheten för den enskilde i premiepensionssystemet är sämre än i privata pensionsförsäkringar. Det är enligt PRO orimligt eftersom premiepensionen är en del i det allmänna obligatoriska pensionssystemet. Därför kräver PRO att det införs en garanti i premiepensionssystemet för att skydda pensionsspararna mot alltför stora risker och att antalet fonder minskas radikalt från nuvarande cirka 780 fonder till 5-10 fonder. PROs medlemmar frågade sina lokala riksdagsledamöter om de instämmer i vad PRO anser i denna fråga, och fick följande resultat:

- 34 procent av de tillfrågade riksdagsledamöterna instämmer helt med PRO - 43 respondenter
- 16,5 procent av de tillfrågade riksdagsledamöterna instämmer inte alls med PRO - 21 respondenter
- 42 procent av de tillfrågade riksdagsledamöterna instämmer delvis med PRO - 53 respondenter

- 7,5 procent av de tillfrågade riksdagsledamöterna gav inget svar - 9 respondenter

I denna fråga får PRO svagast stöd för sina krav från riksdagsledamöterna. Premiepensionen är en del i det grundläggande pensionsskyddet i samhället. Ett sådant pensionsskydd ska präglas av trygghet och stabilitet och inte vara utsatt för den höga risk som följer av den nuvarande utformningen av systemet. PROs undersökning visar att riksdagsledamöterna, oavsett partibeteckning, inte anser att svårigheterna för den enskilde är tillräckligt stora för att överblicka systemet och att kunna göra rationella val. Därför kommer PRO att fortsätta med opinionsbildning inom detta område. Det behövs en garanti som skyddar pensionssparare mot alltför stora risker.

10. Pensionärsråd

PRO uppmanar regeringen att prioritera sin pensionärskommitté och att ge pensionärsorganisationerna ett reellt inflytande. PRO uppmanar de politiska riksdagspartierna att anta pensionärsorganisationernas förslag till uppgörelse om kommunernas och landstingens pensionärsråd. PRO:s medlemmar frågade sina lokala riksdagsledamöter om de instämmer i vad PRO anser i denna fråga, och fick följande resultat:

- 66,5 procent av de tillfrågade riksdagsledamöterna instämmer helt med PRO - 84 respondenter
- 4 procent av de tillfrågade riksdagsledamöterna instämmer inte alls med PRO - 5 respondenter
- 20 procent av de tillfrågade riksdagsledamöterna instämmer delvis med PRO - 25 respondenter

- 9,5 procent av de tillfrågade riksdagsledamöterna gav inget svar - 12 respondenter

Här är vi på PRO mycket förundrade över svaren. De politiska partiernas ledningar har efter förslag från de fem pensionärsorganisationerna ställt sig bakom våra krav. Då borde resultatet bli att 100 procent instämmer helt med PRO och inte 66,5 procent som denna undersökning visar. Samtliga riksdagspartier måste ta sitt ansvar och informera sina förtroendevalda om överenskommelsen. PRO kommer att följa frågan otåligt så att väl fungerande pensionärsråd förverkligas i alla kommuner och landsting. Det vi uppnått hittills är en seger för pensionärsorganisationerna och ett genombrott för ökat inflytande i kommuner och landsting och vi kommer inte att släppa denna fråga.

Denna rapport bygger på samtal mellan PRO-företrädare och 126 riksdagsledamöter från norr till söder och från olika partier. Syftet har varit att skapa bättre kontakter mellan PRO-are och riksdagsledamöter, att undersöka hur de lokala riksdagsledamöterna ställer sig till PROs prioriterade frågor och att ytterligare påverka i PRO-prioriterade frågor.

PRO PENSIONÄRERNAS RIKSORGANISATION